

SEMJON BYČKOV

šéfdirigent a hudební ředitel

„Pan Byčkov dokázal něco, co se blíží kouzlu... šlo o Mahlerovu Symfonii č. 2, o které se často čte, ale málokdy ji slyšíme, v níž se ve světě soupeřících, dokonce protichůdných hudebních gest odráží neobyčejná různorodost skladatelovy habsburské vlasti. Tato hudba často umdlévá pod svou vlastní tíhou a posluchači už s netrpělivostí vyčkávají na sborové finále s výkřiky o nesmrtelném životě. Avšak tentokrát tomu bylo jinak. Když už nic jiného, zdálo se, že tyto elegické konvulze nastaly příliš brzy.“

Wall Street Journal

V sezoně 2023/2024 stály v centru pozornosti Semjona Byčkova poslední tři Dvořákovy symfonie, koncerty pro klavír, housle a violoncello a tři přehledy: V přírodě, Karneval a Othello. Byčkov dirigoval Českou filharmonii nejen v pražském Rudolfinu – s dvořákovskými programy zavítal do Koreje a Japonska, kde hned třikrát vystoupili ve slavné Suntory Hall v Tokiu, na jaře během velkého evropského turné vedl orchestr ve Španělsku, Rakousku, Německu, Belgii a Francii. V prosinci vyvrcholí Rok české hudby 2024 třemi koncerty v Carnegie Hall v New Yorku. Zazní Dvořákův klavírní, houslový a violoncellový koncert, na programu budou i tři symfonické básně ze Smetanovy Mé vlasti, Mahlerova Symfonie č. 5 a Janáčkova Glagolská mše, v níž se k České filharmonii připojí Pražský filharmonický sbor.

Byčkovova inaugurační sezona s Českou filharmonií započala mezinárodním turné, které orchestr zavedlo od vystoupení doma v Praze až po koncerty v Londýně, New Yorku a ve Washingtonu. Mezi významné společné počiny patří dokončení Projektu Čajkovskij, kompletu 7 CD věnovaných Čajkovského symfonickému repertoáru, a série mezinárodních rezidencí. Během své první sezony v České filharmonii objednal Semjon Byčkov také 14 nových kompozic, které Česká filharmonie postupně premiéruje a jejichž uvádění se chopila i řada orchestrů v Evropě a Spojených státech.

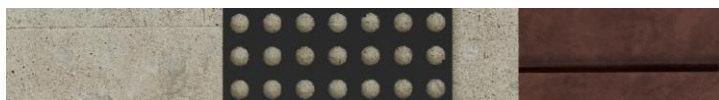
Kromě hudby Antonína Dvořáka se Semjon Byčkov s Českou filharmonií zaměřil na hudbu Gustava Mahlera v rámci mahlerovského cyklu vydavatelství Pentatone. V roce 2022 byly vydány Symfonie č. 4 a Symfonie č. 5, o rok později následovala Symfonie č. 1 a Symfonie č. 2 „Vzkříšení“. Jedním z vrcholů uplynulé sezony bylo uvedení Mahlerovy Symfonie č. 3 v Praze a Baden-Badenu, v průběhu sezony 2024/2025 bude Semjon Byčkov dirigovat Mahlerovu Pátou symfonii v Praze, New Yorku a Torontu a Osmou symfonii v Praze.

Vedle uznání v oblasti interpretace tradičního repertoáru si Semjon Byčkov vybudoval silný a dlouhodobý vztah s mnoha vynikajícími soudobými skladateli, jako je například Luciano Berio, Henri Dutilleux a Mauricio Kagel. V nedávné době uvedl v premiéře díla Juliana Andersona, Bryce Dessnera, Detleva Glanerta, Thierryho Escaiche a Thomase Larchera nejen s Českou filharmonií, ale také s Královským orchestrem Concertgebouw, s Vídeňskými a Berlínskými filharmonikami, Newyorskou filharmonií, Mnichovskou filharmonií, Clevelandským orchestrem a Symfonickým orchestrem BBC.

Tak jako Česká filharmonie je i Semjon Byčkov pevně spjat s kulturou východoevropskou i západoevropskou. Narodil se v roce 1952 v Leningradě, v roce 1975 emigroval do Spojených států amerických a od poloviny osmdesátých let žije v Evropě. Od pěti let se Byčkovovi dostávalo mimořádného hudebního vzdělání. Nejprve se učil hrát na klavír, později byl vybrán ke studiu na Glinkově škole sborového zpěvu a ve třinácti letech absolvoval první lekce dirigování. V sedmnácti letech byl přijat na Leningradskou konzervatoř, kde studoval u legendárního pedagoga Ilji Musina. Tři roky nato zvítězil v Rachmaninově dirigentské soutěži. Protože mu byla odeprána cena spočívající v dirigování Leningradské filharmonie, Byčkov Sovětský svaz opustil.

Než se v roce 1989 vrátil do Petrohradu jako hlavní hostující dirigent Petrohradské filharmonie, získal věhlas ve Spojených státech jako hudební ředitel Grand Rapids Michigan Symphony Orchestra a Filharmonie Buffalo. Jeho mezinárodní kariéra, která začala ve Francii debutem v Lyonské opeře a na festivalu v Aix-en-Provence, začala strmě růst po řadě exponovaných záskoků, které vedly k pozvání k Newyorské filharmonii, Berlínským filharmonikům a Královskému orchestru Concertgebouw. V roce 1989 byl jmenován hudebním ředitelem Orchestre de Paris, v roce 1997 se stal šéfdirigentem Symfonického orchestru Západoněmeckého rozhlasu v Kolíně nad Rýnem a následujícího roku šéfdirigentem drážďanské Semperovy opery.

Byčkovův koncertní i operní repertoár je velmi široký. Diriguje na všech celosvětově uznávaných operních scénách – v La Scale, Pařížské národní opeře, drážďanské Semperově opeře, Vídeňské státní opeře, Metropolitní opeře v New Yorku, londýnské Královské opeře v Covent Garden a madridském Teatro Real. Jakožto hlavní hostující dirigent festivalu Maggio Musicale Fiorentino si vydobyl uznání svým pojetím Janáčkovy Její pastorkyně, Schubertova Fierrabrasy, Pucciniho Bohémy, Šostakovičovy Lady Macbeth Mcenského újezdu a Musorgského Borise Godunova; všechna tato představení obdržela prestižní italskou cenu Premio Abbiati. K novým vídeňským inscenacím s Byčkovovou účastí patří Straussova

Daphne, Wagnerův Lohengrin a Parsifal a Musorgského Chovanština, stejně jako obnovené premiéry Straussovy Elektry a Wagnerova Tristana a Isoldy. V Londýně Byčkov debutoval jako operní dirigent novým provedením Straussovy Elektry a v Královské opeře dirigoval rovněž nové inscenace Mozartovy opery Così fan tutte, Straussovy Ženy beze stínu a Wagnerova Tannhäusera. Návrat do Bayreuthu v létě 2024 přinese příležitost dirigovat novou produkci Wagnerova Tristana a Isoldy.

Díky tomu, že v sobě Byčkov spojuje vrozenou muzikálnost s precizností vštípenou ruskou hudební školou, se jeho koncertní vystoupení vždy těší velké pozornosti. V Británii zastává čestné funkce na Královské hudební akademii a u Symfonického orchestru BBC, s nímž každoročně vystupuje v cyklu BBC Proms, což v obou případech dokládá hloubku vzájemného vztahu. V Evropě Byčkov často vystupuje na turné s Královským orchestrem Concertgebouw a Mnichovskou filharmonií. Každoročně hostuje také u Vídeňských a Berlínských filharmoniků, orchestru lipského Gewandhausu, Orchestre National de France a orchestru Accademia Nazionale di Santa Cecilia. V USA koncertuje s Newyorskou filharmonií, Chicagským symfonickým orchestrem, Losangeleským symfonickým orchestrem, Filadelfským orchestrem a Clevelandským orchestrem.

Byčkov spolupracoval na rozsáhlých nahrávacích projektech pro společnost Philips s Berlínskými filharmoniky, Symfonickým orchestrem Bavorského rozhlasu, Královským orchestrem Concertgebouw, orchestrem Philharmonia, Londýnskou filharmonií a Orchestre de Paris. V rámci třináctileté spolupráce se Symfonickým orchestrem Západoněmeckého rozhlasu v Kolíně nad Rýnem (1997–2010) pořídl řadu nahrávek děl Richarda Strausse (Elektra, Daphne, Život hrdiny, Metamorfózy, Alpská symfonie, Enšpíglova šibalství), Gustava Mahlera (Symfonie č. 3, Píseň o zemi), Dmitrije Šostakoviče (Symfonie č. 4, 7, 8, 10, 11), Sergeje Rachmaninova (Zvony, Symfonické tance, Symfonie č. 2), Giuseppe Verdiho (Requiem), kompletního cyklu Brahmsových symfonií a skladeb Detleva Glanerta a Yorka Höllera. Byčkovova nahrávka Čajkovského Evžena Oněgina se stala doporučeným titulem v pořadu „Building a Library“ stanice BBC Radio 3 (2020), jeho provedení Wagnerova Lohengrina bylo v anketě časopisu BBC Music Magazine vyhlášeno Nahrávkou roku 2010 a jeho verze Schmidtovy Symfonie č. 2 s Vídeňskými filharmoniky se stala v témže časopise Nahrávkou měsíce. O Projektu Čajkovskij vydaném v roce 2019 napsal časopis BBC Music Magazine: „Nejkrásnější orchestrální hru, jakou si lze představit, můžete slyšet na nahrávce Semjona Byčkova s Českou filharmonií z roku 2017, na níž nejmodernější záznam společnosti Decca zachycuje každý detail.“

V roce 2015 obdržel Semjon Byčkov titul Dirigent roku v mezinárodní soutěži International Opera Awards. V červenci 2022 získal čestný doktorát na londýnské Královské hudební akademii, v říjnu téhož roku byl oceněn jako Dirigent roku v mezinárodním žebříčku Musical America.

Byčkov byl prvním hudebníkem, který otevřeně vyjádřil svůj postoj po vypuknutí války na Ukrajině. Na podporu Ukrajiny promluvil na demonstraci na pražském Václavském náměstí, jeho slova zazněla v rozhlase a televizi v České republice, Francii, Německu, Rakousku, Velké Británii a USA. K situaci se také vyjádřil v rubrice By Invitation časopisu The Economist a byl hostem pořadu World's HARDtalk na BBC.

